

Tentamen II Redovisning och Kalkylering

Delkurs Kalkylering

Lördagen den 14 februari 2015

Skrivningsansvarig lärare: Matthias Holmstedt

Rättningsansvarig lärare: Sten Ljunggren

Skrivtid: 3 timmar

Hjälpmedel: Kalkylator och bifogade räntetabeller (programmeringsbar kalkylator är tillåten dock får den inte programmeras med annat än räntefaktorer).

Antal frågor och studieenheter

Skrivningen omfattar totalt 16 frågor. Frågorna 1-14 ger vid korrekt svar 2 studieenheter (SE). Frågorna 15 och 16 ger 0-2 SE. Maximalt kan 32 SE erhållas.

Vad du ska lämna in

Du ska lämna in svarsblanketten med dina svar samt beräkningsunderlag till alla beräkningar. Skriv din anonymitetskod på alla papper du lämnar in.

Betygsgräns för skrivande från tidigare kurstillfällen

För godkänt (G) krävs preliminärt minst 19 SE.

Resultat, lösningsförslag och skrivningsutlämning

Skrivningsresultatet anslås senast 2015-02-27 på kursens hemsida i Studentportalen. Lösningsförslag kommer att finnas på kursens hemsida tre timmar efter skrivningens slut. Tillfälle för skrivningsutlämning meddelas när skrivningsresultatet anslås.

Lycka till!

Gemensam text till fråga 1-3

Economicum AB har fått möjlighet att investera i ett projekt med följande data:

Ekonomisk livslängd:	4 år
Grundinvestering:	5 000 tkr
Inbetalningsöverskott år 1:	1 200 tkr
Inbetalningsöverskott år 2:	1 700 tkr
Inbetalningsöverskott år 3:	1 900 tkr
Inbetalningsöverskott år 4	2 500 tkr
Avkastningskrav för projektet (kalkylränta):	20%

Fråga 1

Vad är investeringens återbetalningstid i år och hela månader?

Anta att de årliga inbetalningsöverskotten är jämt fördelade under åren.

Fråga 2

Vad är investeringens nuvärde (nettonuvärde)?

Anta att inbetalningsöverskotten infaller i slutet av respektive år.

Svara i hela tkr.

Fråga 3

Vad är investeringens internränta?

Anta att inbetalningsöverskotten infaller i slutet av respektive år. Svara mellan vilka räntesatser i hela procent internräntan ligger (t.ex. 24-25 %).

Fråga 4

Hur många år tar det innan en insättning på 10 000 kr har vuxit till 13 685 kr om den årliga räntan efter skatt är 4 procent? Svara i hela år (ingen decimal).

Fråga 5

Vad är nuvärdet av ett inbetalningsöverskott på nominellt 12,4 tkr som inträffar om 10 år?

Anta att den reala kalkylräntan är 12,5 % och den årliga inflationen är 2 %. Svara i tkr med en decimal.

Fråga 6

Du har i dag startat ett sparande på ett bankkonto som ger 2 % ränta efter skatt. Om du i dag placerar 10 tkr och sedan gör ytterligare nio årliga insättningar på lika mycket (10 tkr/år) hur mycket har du då på bankkontot om tio år (första insättning i dag och sista om nio år)? Svara i tkr med en decimal.

Gemensam text till fråga 7-8

Naib AB köper och säljer en enda produkt. I budgeten för nästkommande år finns följande uppgifter:

Fasta kostnader	500	tkr
Rörliga kostnader	600	tkr
Täckningsbidrag/st	500	kr/st
Försäljningsvolym	1 500	st

Forts. nästa sida!

Fråga 7

Vad uppgår företagets kritiska punkt (volym) till? Svara i styck.

Fråga 8

Vad uppgår Niab AB:s kritiska omsättning till? Svara i hela tkr.

Text till fråga 9-10

Vild AB säljer två produkter – Alfa och Beta – i form av trädgårdsskulpturer. För det kommande budgetåret har vi följande uppgifter:

	Alfa	Beta
Direkt materialåtgång	8,0 kg/st	18,0 kg/st
Materialpris	20,0 kr/kg	10,0 kr/kg
Direkt timåtgång	1,4 tim/st	1,0 tim/st
Timlön i direkt arbete	305,0 kr/tim	271,0 kr/tim
Antal maskintimmar	1,1 tim/st	1,3 tim/st
Tillverknings- och försäljningsvolym	2 000 st	6 000 st
Försäljning per kundorder	20 st	100 st
Tillverkningsomkostnader	6 200 tkr	
Affo-omkostnader	6 000 tkr	

Fråga 9

Påläggsbasen för tillverkningsomkostnaderna är antal maskintimmar. Vad uppgår tillverkningskostnaden för Beta till i kronor per styck?

Fråga 10

Påläggsbasen för affo-omkostnader är antalet kundorder. Vad uppgår affo-pålägget för Beta till i kronor per styck.

Fråga 11

Ragg AB har fått ett erbjudande om att sälja 2 000 st av produkten Raggunderställ till en japansk kund för 830 kronor per styck. En utredning visar att det finns ledig kapacitet för att hantera ordern. Ragg AB:s normala kalkyl för Raggunderställ visar följande:

Inköpspris	650	kr/st
Andra rörliga kostnader	50	kr/st
Pålägg för fasta omkostnader	300	kr/st
Självkostnad	950	kr/st

Hur påverkas företagets resultat om man accepterar ordern? Svara i hela tkr och ange tecken (+ ökat resultat, - minskat resultat) och anta att de kostnaderna som inte är specificerade är rörliga.

Fråga 12

Stak AB säljer två produkter – Mässingsstake och Kopparstake. I budgeten för nästa år finns följande uppgifter:

	Mässing		Koppar	
Försäljningsintäkt	100	kr/st	200	kr/st
Täckningsbidrag	40	kr/st	23	kr/st
Vinst	10	kr/st	-8	kr/st

Hur stor är den budgeterade rörliga kostnaden per styck för Kopparstake. Svara i kronor per styck.

Gemensam text till fråga 13 och fråga 14:

Ett företags huvudbudget för år 20x2 ser ut som följande, men några poster är inte utfyllda (Alla belopp i tusen kronor och se bort från skatt och moms)

	Budget 20x2
Intäkter	900
Kostnader	800
Resultat	?

	20x1	Budget 20x2
Anläggningstillgångar	150	140
Lager	20	25
Kassa	20	?
Egenkapital	120	220
Långsiktiga skulder	20	20
Leverantörsskulder	50	45

	Budget 20x2
Resultat	?
Avskrivningar	20
Förändring varulager	-5
Förändring leverantörsskulder	-5
Kassaflöde investeringsverksamhet	?
Kassaflöde finansieringsverksamhet	0
Åretskassaflöde	?

Fråga 13:

Baserat på uppställningen ovan, vad är företagets budgeterade investeringar i anläggningstillgångar under år 20x2? (Svara i tusen kronor)

Fråga 14:

Baserat på uppställningen ovan, vad är företagets budgeterade kassaflöde under år 20x2? (Svara i tusen kronor)

Fråga 15:

Förklara kortfattat vad en fast budget är.

Förklara kortfattat vad en rörlig budget är.

Fråga 16:

Beskriv kortfattat vad det innebär när ett företags internfakturering är baserat på ett tvåprissystem.

SVARSBLANKETT

Skrivning 2, Kalk. RoK, ht 14, 14/2-15 Häfta fast eventuella kladdpapper här bakom!

Anonymitetskod: _____

OBS! Du måste fylla i när du läst.

Jag tillhör termin (ringa in):   ht 14 (denna)   vt 14   ht13 eller tidigare

	Ditt svar:	För lärare:
Fråga 1	_____↑	_____
Fråga 2	_____	_____
Fråga 3	_____	_____
Fråga 4	_____	_____
Fråga 5	_____	_____
Fråga 6	_____	_____
Fråga 7	_____	_____
Fråga 8	_____	_____
Fråga 9	_____	_____
Fråga 10	_____	_____
Fråga 11	_____	_____
Fråga 12	_____	_____
Fråga 13	_____	_____
Fråga 14	_____	_____

Fråga 15-16, besvaras på nästa sida!

Summa rätt	_____
Ger antal SE	_____
Fråga 15	_____
Fråga 16	_____
Totalt antal SE	_____

Fråga 15

Fast Budget _____

_____

_____

_____

_____

Rörlig budget _____

_____

_____

_____

_____

Fråga 16

Tvåprissystem _____

_____

_____

_____

_____

Lösningar

Fråga 1 3 år och 1 mån

Akkumulerat inbetalningsöverskott efter 3 år: $1200 + 1700 + 1900 = 4\ 800$ tkr

Återstående belopp för att täcka investeringen efter 3 år: $5000 - 4800 = 200$ tkr

Andel av år 4 innan investeringen återbetalad: $200/2500 = 0,08$ år = 0,96 mån

Fråga 2 -514 tkr

$$NV = -5000 + \frac{1200}{1,20} + \frac{1700}{1,20^2} + \frac{1900}{1,20^3} + \frac{2500}{1,20^4} = -514$$

Fråga 3 15 % - 16 %

$$NV = -5000 + \frac{1200}{(1 + IR)} + \frac{1700}{(1 + IR)^2} + \frac{1900}{(1 + IR)^3} + \frac{2500}{(1 + IR)^4} = 0$$

Prövning ger att internräntan (IR) ligger mellan 15 % och 16 % (15,07 %)

Fråga 4 8 år

$$SV = NV \times (1 + r)^t$$

$$13685 = 10000 \times 1,04^t$$

$$1,04^t = 1,3685$$

Titta i räntetabell slutvärdefaktor 4% och faktor = 1,3685 → 8 år
eller

$$t = \frac{\ln 1,3685}{\ln 1,04} = 8,00 \text{ år}$$

Fråga 5 3,1 tkr

$$r_n = 1,125 \times 1,02 - 1 = 0,1475 = 14,75\%$$

$$NV = \frac{12,4}{1,1475^{10}} = 3,13 \text{ tkr}$$

Fråga 6 111,7 tkr

$$SV = NV \times (1 + r)^t$$

$$SV = (10 + 10 \times nsf_{9\text{år}}^{2\%}) \times 1,02^{10}$$

$$SV = (10 + 10 \times 8,1622) \times 1,02^{10} = 111,7 \text{ tkr}$$

Fråga 7 1 000 st

Kritisk punkt (kritisk volym) = FK / TB per st = $500\ 000/500 = 1\ 000$ st

Fråga 8 900 tkr

Kritisk omsättning = FK/TG = $500/0,556=900$

Där:

$$TG = TB/\text{Försäljningsintäkt} = 750/1\ 350 = 0,556$$

$$TB = TB/\text{st} \times \text{volym} = 500 \times 1,5 = 750$$

$$\text{Försäljningsintäkt} = TB + RK = 750 + 600 = 1\ 350$$

Eller

Kritisk omsättning = Kritisk Punkt * pris per st = $1\ 000 \times 900 = 900\text{tkr}$

Pris per st = Försäljningsintäkt / Försäljningsvolym = $1\ 350/1\ 500 = 900$ kr/st

Svaret på denna fråga kan lösas oberoende av svaret på föregående fråga, därför kan fråga om följdfel inte bli aktuell.

Fråga 9 1 257 kr/st

påläggsbas (maskintim)= $1,1 \text{ tim/st} * 2000 \text{ st} + 1,3 \text{ tim/st} * 6000 \text{ st} = 10\,000 \text{ tim}$

TO-pålägg (kr/tim)= $6\,200\,000 \text{ kr} / 10\,000 \text{ tim} = 620 \text{ kr/tim}$

TO-pålägg alfa $1,1 \text{ tim/st} * 620 \text{ kr/tim} = 682 \text{ kr/st}$

TO-pålägg beta $1,3 \text{ tim/st} * 620 \text{ kr/tim} = 806 \text{ kr/st}$

	alfa	beta
DM	160 (8 x 20)	180 (18 x 10)
DL	427 (1,4 x 305)	271 (1 x 271)
TO-p	<u>682</u>	<u>806</u>
TVK	1 269	1 257

Fråga 10 375 kr/st

Påläggsbas affo (antal kundorder) = $100 \text{ st} + 60 \text{ st} = 160 \text{ order}$

Alfa= $2\,000 / 20 = 100$ kundordrar, Beta= $6\,000 / 100 = 60$ kundordrar

Affo-pålägg per order= $6\,000 \text{ tkr} / 160 \text{ st} = 37\,500 \text{ kr /order}$

Affo-pålägg för alla Beta = $37\,500 * 60 = 2\,250 \text{ tkr}$

Affo-pålägg per Beta = $2\,250 / 6 = 375 \text{ kr/st}$

Fråga 11 + 260 tkr

Särintäkter = $\text{extraorder} * \text{pris/st} = 2000 \text{ st} * 830 \text{ kr/st} = 1\,660 \text{ tkr}$

Särkostnader = $(\text{inköpspris} + \text{RK}) * \text{X order} = (650 + 50) * 2000 = 1\,400 \text{ tkr}$

TB = $\text{Särintäkter} - \text{Särkostnader} = 1\,660 - 1\,400 = 260 \text{ tkr}$

Fråga 12 177 kr/st

Rörlig kostnad = $\text{FI} - \text{TB} = 200 - 23 = 177$

Fråga 13 10 000 kr

Budgeterade UB anläggningstillgångar = $\text{Faktisk IB anläggningstillgångar} + \text{Budgeterade investeringar i anläggningstillgångar} - \text{Budgeterade avskrivningar på anläggningstillgångar.}$

$140 = 150 + X - 20$

$X = 10$

Svar: Budgeterade investeringar i anläggningstillgångarna är 10 000 kr

Fråga 14 100 000 kr

Tillgångar = $\text{Egenkapital} + \text{skulder}$

$140 + 25 + X = 220 + 20 + 45$

$X = 120$ (Budgeterad UB kassa)

Budgeterat Kassaflöde = $\text{Budgeterat UB kassa} - \text{Faktisk IB kassa}$

$X = 120 - 20$

$X = 100$

DVS budgeterat kassaflöde för år 20x2 är 100 000 kr.

Fråga 15:

Fråga 16: